Український Народний Союз 75 років Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-3740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 186. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ЖОВТНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 9, 1969 No. 186. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 8 жовтня 1969

В АМЕРИЦІ

ГОМФРІ КРИТИКУЄ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА. Промовляючи на Конвенції Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій в Атлантик Сиіті, Н. Дж., колишній віце - президент і минулорічний кандидат на президента сказав, що скінчилися медові місяці урядування Ніксона, і треба б почати правдиво оцінювати його діяльність. Гомфрі невдоволений з того, що Ніксон плянує такі далекі від життя справи, як здобуття Марса в 1980-их роках, будова найшвидшого літака в світі, і не дає ґарантій, що в 1976 році кожний американець матиме людське мешкання.

БІЛИЙ ДІМ ШУКАЄ ЕКОНОМА, який дбав би про порядок в будинку, що має 132 кімнати. Теперішня економка 55-річна панна Пеґґі Кері з Лонґ Біч в Каліфорнії заявила, що мусить залишити своє становище тому, що її старенька мати не може переселитися з Каліфорнії до Вашинґтону. Вона працювала в Білому Домі від 3-го вересня і тоді заявила, що приймає працю тимчасово. До обов'язків економа в Білому Домі належить: порядок в кімнатах Білого Дому, втримування в чистоті умеблювання, постачання харчів, нагляд над службою в Білому Домі, де працюють від 35-40 дівчат і чоловіків, та дбання про меню для Президента і його родини.

ПОКИЩО ВІДКИНЕНО ПРОЄКТ, щоб карбувати однодолярові монети в пошану колишнього президента ЗСА Д. Д. Айзенгавера, бо більшість конґресменів домагалася, щоб ці монети були срібні, а не у 75-ох відсотках із міді і 25-ох відсотках із ніклю. Конґресмен республіканець з Айови Г. Р. Гросс, який виступав давніше проти того, щоб не карбувати зі срібла півдолярові монети, сказав під час дискусії: „Ви хотіли б в пошану президента Айзенгавера карбувати долярові монети зі старого, викиненого на смітник заліза". Сподіваються, що Палата Репрезентантів і Сенат схвалять потрібний законопроєкт про монети з портретом Айзенгавера.

ПРИЛЕТ КУБИНСЬКОГО МІҐ-а на Флориду минулої неділі, 5-го жовтня, затривожив тих, які турбуються обороною цієї країни проти несподіваної атаки ворога. Совєтський МІҐ, яким втік із Куби пілот лайтенант Едуардо Герра Хіменез, прилетів на Флориду майже не спостережений радаром під час 200-милевого лету з Куби. Тільки раз його бачили на радаровій сітці, та й то невиразно. Один летун сказав, що видко було щось таке, що могло бути чорно - білим журавлем, або дикими гусьми. Летунська оборона не вислала була свого джета, щоб ствердити, що це таке появилося на небі. Чомусь не був тоді в службі окремий літак із радаром, який має бачити те, чого не зловить наземна радарова стація.

КОНҐРЕСМЕНИ И СЕНАТОРИ ПІДТРИМУЮТЬ демонстраційний одноденний страйк студентів в університетах і коледжах, заповіджений на 15-го жовтня. 9 сенаторів і конґресменів із обидвох партій заявили на пресовій конференції, що вони схвалюють цю демонстрацію студентів проти війни у В'єтнамі. Пресову конференцію скликали сенатор республіканець з Ореґону Марк О. Гетфілд, сенатор демократ з Айдаго — Френк Чирч і конґресмен демократ із Лонґ Айленду, Ню Йорк — Аллард К. Левенстейн. 108 конґресменів із обидвох партій схвалили резолюцію, в якій домагаються, щоб Президент якнайскоріше відкликав всі американські війська з В'єтнаму.

У СВІТІ

У МОСКВІ ВІДБУЛАСЯ нова демонстрація у користь переслідуваних: один молодий норвежець і молода шведка прикували себе кайданами до залізної огорожі перед найбільшою департаментовою крамницею „ҐУМ" і розкидали летючки, якими апелювали до совєтського прем'єра Косиґіна, щоб той звільнив арештованого кілька місяців тому в Ташкенті емеритованого генерала Петра Григоренка. Григоренко поїхав був на Кавказ, щоб заманіфестувати свою приязнь з виселеними туди кримськими татарами. Двоє молодих скандинавців розкинули сотні летючок, поки совєтська поліція не перерізала їх кайдани і не забрала їх з собою. Їх доля не відома. Чужинецького кореспондента, який фотографував ту сцену, також забрали на поліцію, але швидко звільнили. Поліція розіґнала юрбу, яка зібралась біля тих двох скандинавців.

ВІЛЛІ БРАНДТ ПОВІДОМИВ канцлера Курта Ґеорґа Кізінґера, що він надалі не братиме участи в засіданнях західньо - німецького уряду. Віллі Брандт — міністер закордонних справ в уряді Курта Ґеорґа Кізінґера, має стати новим канцлером 21 жовтня ц. р. Теперішній канцлер, лідер найбільшої західньо - німецької партії Християнських демократів, буде лідером опозиції в бундестаґу.

НОВИЙ УРЯД ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ, що буде складатися з коаліції соціялістів і так званих вільних демократів, в найближчому часі звернеться з примирливими заявами на адресу Москви, Східньої Німеччини і Польщі, при чому він погодиться на визнання західнього польського кордону на Одрі - Ніссі, на підписання договору про відмову від вирішування спірних проблем збройною силою, на підписання договору проти поширення атомової зброї та на конференцію про пакт европейської безпеки. Однак новий уряд Західньої Німеччини не думає послаблювати своїх взаємин із Заходом — твердить преса.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЖОРЖ ПОМПІДУ ПРИЇДЕ в лютому найближчого року до Вашинґтону. Щоб „збалянсувати" свою закордонну політику — Помпіду задумує недовго після того полетіти також до Москви.

КАТОЛИКИ У СТОЛИЦІ ПІВНІЧНОЇ ІРЛЯНДІЇ ПОГОДИЛИСЯ скасувати свої барикади, що їх здвигнули були в столиці краю, Бельфасті, під час кривавих релігійних заворушень. Лідер католиків заявив, що вони набрали довір'я до британських вояків, коли побачили, як ті вояки розпорошують протестантських демонстрантів слізним газом.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ЗБІЛЬШИВ платні державним урядовцям, підвищив мінімум зарібкової платні за годину та видав одноразову допомогу найбіднішим родинам. Мінімум заробітної платні підвищено на 3.27 франка за годину праці, себто коло 60 центів, підвищення на 3.8 відс. Коло мільйон французів заробляли менше, як отой мінімум. Півтори мільйона французів, які мають троє дітей і заробляють нижче 3.000 дол. річно, дістануть одноразово по 18 дол. Французький уряд сподівається, що він втихомирить цими заходами робітничі спілки, які погрожують масовим страйковим рухом.

Демократи домагаються збільшити пенсії на 15 відсотків

Вашинґтон. — Демократичні члени Палати Репрезентантів заявили, що вони старатимуться збільшити пенсії соціяльного забезпечення на 15 відсотків, і то вже від 1-го грудня 1969-го року. Уряд президента Ніксона вніс проєкт збільшити пенсії тільки на 10 відсотків, і то аж від 1-го березня 1970 року. Згідно з демократичним проєктом пенсіонери дістали б збільшені пенсії 1-го січня 1970 р., а республіканський проєкт передбачає більші чеки аж із 1-им квітня 1970 р. Представники демократичних конґресменів заявили, що республіканці плянують допомогти пенсіонерам „запізно і замало". Коли б пенсії збільшено на 10 відсотків, то родина пенсіонерів, яка спільно дістає пенсію у висоті 170 дол., мала б збільшення на 17 долярів, при збільшенню на 15 відсотків, вона дістала б 25.50 доляра більше. Демократи становлять більшість в обидвох Палатах Конґресу, тому можна сподіватися, що вони схвалять збільшені пенсії на 15 відсотків, якщо всі будуть підтримувати проєкт партійного проводу. Голова Палатної Комісії Способів і Засобів конґресмен Вілбур Д. Міллс не був присутній на нарадах демократичних конґресменів і не зайняв становища до збільшення пенсій, але він заявив, що ним очолювана Комісія почне переслухання на один тиждень вчасніше, як було заплановано, щоб вирішити справу більших пенсій.

Уряд передбачає незначне збільшення числа безробітних під час поборювання інфляції

Вашинґтон. — Секретар скарбу Девід М. Кеннеді, зізнаючи перед Спільною Економічною Комісією в Конґресі, заявив, що Уряд уважає за прийнятне чотиривідсоткове збільшення числа безробітних під час урядових заходів, щоб припинити інфляцію та сповільнити темп економічного збільшення. Секретар Кеннеді сказав, що хоч у вересні число безробітних збільшилося аж на 0.5 відсотка і дійшло до 4-ох відсотків, то Уряд мусить продовжувати свої фіскальні й монетарні заходи для поборювання інфляції, хоч під час того може збільшитися далі число безробітних. Члени Комісії кілька разів запитували Кеннеді, який відсоток безробітних Уряд уважає за „прийнятний" без шкоди для економіки, але секретар скарбу заявив, що він не може цього сказати, що ця ділянка економіки належить більше до мистецтва, як до стислих наук. Секретар скарбу підкреслював, що Уряд зовсім не думає при допомозі депресії поборювати інфляцію і при цьому додав, що число безробітних може дещо збільшитися. Кеннеді сказав: „Ми слідкуємо за тим, щоб мала економічна знижка не перемінилася в рецесію". Під час рецесії при кінці 1960-го і на початку 1961-го року число безробітних становило ах 7 відсотків. Уряд хоче всіми засобами припинити інфляцію доляра та збільшування індексу цін.

В Елизабет відбулося подвійне свято УНСоюзу

Елизабет, Н. Дж. В минулу суботу, 4-го жовтня 1969 р. тут, в приміщенні Українського Народного Дому, відбулося з повним успіхом подвійне свято Українського Народного Союзу, а саме відмічення 75-річчя централі та 60-річчя найбільшого місцевого Відділу ч. 234, відомого під іменем Товариства Запорозька Січ. Підготовою свята зайнявся провід і члени згаданого Відділу, а участь у святі взяла ціла місцева організована громада, висилаючи на нього численних відпоручників місцевих організацій. Свято відкрито відспіванням гимнів та молитвою, яку провів місцевий парох о. Иосип Федорин, після чого голова Товариства Запорозька Січ, Василь Головінський, відкрив свято привітальним словом та представив майстра церемонії Мирона Пінковського, голову місцевого Відділу УККА, який виголосив ювілейну промову, а після бенкету представив почесних гостей, підкреслюючи, що місцева громада вдячна централі УНСоюзу за приявність на святі чотирьох головних урядовців в особах головного предсідника Иосипа Лисогора, довголітнього головного касира, почесного члена Головного Уряду УНСоюзу й місцевого лідера Романа Слободяна, головну радну з Нюарку Анну Дубас і головного секретаря д-ра Ярос. Падоха. Він привітав також представника Окружної Управи в особі Ярослава Демчука з Нюарку, який привітав союзову громаду Елизабету від Окружного Комітету та відчитав привіт від його голови п. Софії Букшованої, яка ще не повернулась була з Риму. В дальшому п. Пінковський привітав пред-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В неділю 12-го жовтня відбудуться наради Оукруг УНСоюзу в Ню Гейвені, Піттсбурґу і Ірвінґтоні

Джерзі Сиіті. — З Головної канцелярії УНСоюзу повідомляють, що в найближчу неділю, 12 жовтня 1969 відбудуться організаційні збори Відділів, які належать до відносних союзових Округ, а саме в Ню Гейвені, Піттсбурґу й Ірвінґтоні. Ці збори відбудуться в межах великої осінньої кампанії УНС, яка має мету в цім ювілейнім році значно збільшити УНСоюз. Збори в Ню Гейвені відбудуться в приміщенні української католицької церкви при 567 Джордж Ст. о год. 3:30 по полудні. У зборах візьме участь головний предсідник Иосип Лисогір. Збори Нюаркської Округи відбудуться в Українському Народному Домі при 140 Проспект Евеню в Ірвінґтоні. Початок о 5-ій год. по полудні. Візьмуть у них участь головний секретар Ярослав Падох та головний радний і обласний організатор Степан Гавриш. Збори в Піттсбурґу відбудуться в Пік Рузвет Готелі при Пенн Евнею і Шостій вулиці. Початок о год. 3-ій по полудні. В зборах візьмуть участь головний касир Петро Пуцило, головний радний Андрій Джула та обл. організатор Адольф Словік. У зборах повинні взяти участь усі відділові урядовці, а по змозі також всі члени УНСоюзу. До участи в зборах запрошені також не-члени, які з інтересом вислухають доповіді про ювілей УНСоюзу та його працю за минулих 75 років й пляни майбутньої праці.

Москва і Пейпінґ рішили переговорювати про кордони й інші справи

Москва. — У Москві й Пейпінґу одночасно проголошено комунікат, що совітський і комуно-китайський уряди погодилися, щоб перевести конференцію, яка зліквідувала би дальші прикордонне інциндентиі. Комуно-китайська пресова аґенція оприлюднила повний текст декларації, в якій кількакратно підкреслено, що Комуністичний Китай бажає собі „співіснування на базі 5-ох принципів", свого часу устійнених між СССР і Індією, та що Комуністичний Китай не бажає собі війни з Совєтським Союзом з приводу кордонів. Хоч у тій китайській заяві підкреслено знову, що царський уряд силою і підступом накинув Китаєві в 19-му сторіччі і з початком цього сторіччя несправедливі для Китаю договори, проте китайська нота кількакратно заявляє готовість прийняти територіяльний статус кво і переговорювати про ліквідацію можливостей нових прикордонних конфліктів на базі теперішніх кордонів. Китайська нота, очевидно, закидає Совєтам, що це вони провокували всі прикордонні сутички, але вперше виявляє, що в останніх переговорах в червні ц. р. осягнено порозуміння щодо плавби по ріках Уссурі й Амурі. Комуністичний Китай ще раз заявляє, що його ядрова зброя призначена тільки для оборонних цілей і називає „смішною і абсурдною" підозру, наче б Китай збирався йти атомовою війною проти будь-кого, але погрожує, що у випадку нападу проти нього, Китаю, „700 мільйонів китайців схопляться до революційної боротьби, яка знищить напасника". Китайська нота вперше виявляє зустріч Чун Енлая із совєтським прем'єром Алексєєм Косиґіним у Пейпінґу 11 вересня ц. р., коли-то вони заторкнули справу кордонів, торгівлі й інші „цікаві для обох сторін проблеми". 20 жовтня мають розпочатися в Пейпінґу переговори, при чому совєтську делеґацію очолюватиме віцеміністер закордонних справ Васілій Кузнєцов. Китайська декларація, поминаючи кілька пропаґандивних зворотів, дуже примирлива своїм тоном. Хоч китайські комуністи стверджують існування „непримиренних принципових розбіжностей" з большевиками, проте водночас заявляють, що „китайський уряд ніколи не вимагав звороту території, що їх царська Росія анектувала шляхом несправедливих договорів".

ЗСА і СССР пропонують договір про атомову демілітаризацію морського дна

Женева. — Джеймс Лінард, представник ЗСА, і Алексєй Рощін, репрезентант СССР, виготовили остаточний проєкт міжнародного договору, який забороняє використовування морського дна для магазинування ядрової зброї чи вистрілювання з нього атомових ракет. Цей проєкт договору пред'явлений Женевській конференції роззброєння для дискусії і затвердження, але без уваги на становище Женевської конференції — ЗСА і СССР пред'являють цей договір Об'єднаним Націям, як ніби новий крок на шляху до роззброєння. Заборона використовування морського дна для атомового зброєння, атомових дослідів чи як бази для атомових атак визначує прибережну морську смугу на 12 миль ширини, — дотепер Америка визнавала тільки 3-милеву морську прибережну смугу. Деякі менші і невтральні держави мають застереження супроти того нового американсько-совєтського договору у зв'язку з його точкою про право контролювати, чи інші держави не магазинують на морському дні зброї, призначеної для масового винищування. Не уточнено виразно, як і хто мав би виконувати ту контролю.

В Єрусалимі розпочалась розправа проти підпаляча мусульманської мошеї

Єрусалим. — В понеділок 6-го жовтня розпочалася в Єрусалимі судова розправа проти 28-річного австралійського громадянина, Деніса Майкела Роґана, обвинуваченого у підпаленні мусульманської святині Аль Акса 21-го серпня ц. р., при чому згоріло одно крило й була пошкоджена вежа. Тому, що та мошея є одною з найбільших святощів мусульманського світу, її пожежа породила величезне обурення серед різнонаціональних мусульман і дала політичну зброю в руки ворожих Ізраїлеві арабських країн, які скидали відповідальність на ізраїльську окупаційну владу в східній частині Єрасалиму. Тому ізраїльський уряд доклав особливих старань, щоби оборонити себе проти тих закидів. Підсудний Роґан сидить в клітці із грубого скла, як сидів був нацистський провідник Адольф Айхман. Оборонець Роґана, видатний адвокат з Тель Авіву, Іцак Тунік, заявив в імені свого підсудного, що він не винен, не заперечивши, що підсудний, арештований зараз після підпалу, признався до вини й подав різні подробиці, як він це зробив і чому.

Відбувся З'їзд ОДУМ-у в ЗСА

Сомерсет, Н. Дж., (О.Ш). — В суботу 4-го жовтня ц. р. на Українському Селі в Сомерсет, Н. Дж., відбувся 19-ий Загальний З'їзд Об'єднання Демократичної Української Молоді в ЗСА. В нарадах З'їзду взяли участь делегати від філій в Чикаґо, Філядельфії, Трентону, Сомерсету, Нюарку, Ню Йорку й інших місцевостей. Після звітів керівних органів і дискусії вибрано, на наступні два роки, нову Головну Управу ОДУМ-у в ЗСА і п'ять членів Центрального Комітету ОДУМ-у. Нова головна Управа складається з наступних осіб: Голова — В Росинський (Нюарк), заступник - голови — І. Іващенко (Чикаґо), секретар — К. Харченко (Сомерсет), фінасовий референт — Н. Сенько (Трентон), організаційний — В. Коновал (Чикаго), культ. - освітній референт — В. Григоренко (Сомерсет), референт юнацтва — А. Філімончук (Нюарк), референт преси — О. Коновал (Чикаго) і референт зовнішніх зв'язків — М. Шульга (Сомерсет). Контрольна Комісія: Голова — Н. Гурський, члени: Є. Криволап і А. Синозенко. Товариський Суд: голова — В. Поливко, члени: Ю. Стингач і М. Міщенко. Склад американського відділу Центрального Комітету ОДУМ-у такий: голова — д-р Ю. Криволап, 2-ий заступник — П. Лимаренко, секретар — Є. Кальман, референт юнацтва — І. Павленко і референт зовнішніх зв'язків — О. Шевченко.

НА КОНКУРСІ ПРОЄКТІВ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ В АРҐЕНТИНІ ПЕРШЕ МІСЦЕ ЗДОБУВ ЛЕОНІД МОЛОДОЖАНИН

Буенос Айрес. — Столичний щоденник „Ля Пренса" з 29 вересня 1969 р. помістив репортаж під наг. „Рішення конкурсового жюрі для пам'ятника поетові Тарасові Шевченкові", ілюстрований великою фотознімкою. В репортажі сказано, що Жюрі Конкурсу, розглянувши надіслані проєкти пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі, вирішило надати першу премію скульпторові Леонідові Молодожаниновi (Лео Молові) з Вінніпеґу, Канада. Під час церемонії проголошення вислідів конкурсу проф. д-р Анхель Батістесса виголосив доповідь під назвою „Тарас Шевченко — поет свободи". Крім того, в тому ж Сальоні Дорадо в урядовому домі, де відбулась виставка проєктів, було виконано гимни Арґентини і України. Муніціпальний міністер культури Маріяна Ляваль де Сантояні підкреслила, що пам'ятник Т. Шевченкові в столиці Арґентини є виявом „пошани нашої країни до української спільноти в Арґентині та найбільшого українського поета". Згадуваний проф. д-р А. Батістесса назвав Т. Шевченка не лише співцем свободи, а й символом українського народу, який боровся і змагається далі проти поневолення. Проф. А. Батістесса розповів присутнім біографію Т. Шевченка, сповнену великого драматизму. Говорячи про творчість Тараса Шевченка, доповідач згадував про могутні впливи на людську свідомість творів таких велетнів інших літератур, як Гомер, Вірґілій чи Данте, а Т. Шевченка назвав „одним із найбільших поетів усього слов'янського світу". В кінці промовець відчитав „Заповіт" Т. Шевченка в перекладі на еспанську мову, „в якому віддзеркалена душа української нації".

Щоденник „Ля Пренса" повідомив також, що друге місце на конкурсі здобув скульптор Андрій Дараган із ЗСА, третє — скульптор Григор Крук із Західньої Німеччини і четверте — скульптор Юр Шульмінський і Кіпріяні з Арґентини. В кінці церемонії промовляв Хуан Чарміцкі, очевидно Іван Чармецький, та було подано вино для гостей. На фотознімці в цьому щоденнику видко на кам'яному п'єдесталі постать молодого Тараса Шевченка в романтичному плащі-накидці, з правою рукою біля грудей, однак, знимка не є виразною. Якщо міряти пропорційно до людської фіґурки біля проєкту пам'ятника, то увесь пам'ятник мав би сягати височини в майже 5 людських постатей.

Комітет будови пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі очолює д-р Василь Іваницький. Комітет з різними Комісіями й Відділами провадив і провадить велику працю задля реалізації давньої мрії українців Арґентини — встановлення пам'ятника геніяльному поетові свободи України і всіх поневолених націй Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі, поблизу пам'ятників арґентинським визвольним діячам та пам'ятника батькові американської нації Джорджеві Вашинґтонові, про якого писав Тарас Шевченко.

Відзначення першою премією Л. Молодожанина не є несподіванкою. Він, один з найактивніших українських скульпторів, член Канадійської Королівської Академії в Оттаві, вже є автором широковідомого пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні. Серед його творів останніх років є численні погруддя і портрети визначних осіб, між ними Папи Павла VI, кардинала Е. Тіссерана, генерала Двайта Д. Айзенгавера, прем'єр-міністра Джана Діфенбейкера та інших. Він — учасник багатьох українських виставок, а тепер канадійські музеї плянують улаштувати ретроспективну вистав к його творів у Канавиставку його творів у Канаді.

Антологія сучасної української поезії на Заході появилась у В-ві „Сучасність"

Ню Йорк. — У видавництві „Сучасність" вийшов п. н. „Координати" перший, понад 400-сторінковий том великої Антології сучасної української поезії на Заході. Антологію, яка охоплює творчість тридцятьох поетів упорядкували поети і літературознавці Богдан Бойчук та Богдан Т. Рубчак, ґрунтовну вступну статтю написав проф. Іван Фізер. Обкладинку зробив мистець Любослав Гуцалюк. До вибору із творчости кожного із репрезентованих в першому тому антології поетів додано окрему статтю з характеристикою даного поета, попереджену бібліографією його творів й короткою біографічною довідкою. Наприкінці книги вміщена вибрана бібліографія монографій, статтей і рецензій про поетів першого тому. Розміщені поети в антології „Координати" в трьох групах. До першої увійшли: Юрій Клен, Максим Грива, Юрій Дараган, Євген Маланюк, Леонід Мосендз, Олекса Стефанович, Юрій Липа, Галя Мазуренко, Наталія Лівицька-Холодна, Микола Чирський, Оксана Лятуринська, Олена Теліга, Олег Ольжич. Друга група охоплює чотирьох поетів: Лавро Миронюк, Степан Масляк, Антін Павлюк та Василь Хмелюк. В третій репрезентовані західньо - українські поети: Михайло Рудницький, Роман Купчинський, Олесь Бабій, Василь Бобинський, Володимир Гаврилюк, Богдан Кравців, Ярослав Цурковський, Авенір Коломиєць, Іван Крушельницький, Святослав Гординський, Богдан Ігор Антонич, Зореслав, Іван Ірлявський. Другий том „Координаторів" із вибором поезій сучасних еміґраційних поетів друкується.

Генерал Тирнер твердить, що поліція подарувала йому зброю

Вашинґтон. — Колишній начальник військової поліції емеритований генерал майор Карл С. Тирнер, зізнаючи в Сенатській Постійній Слідчій Підкомісії, твердив, що поліція в Чикаґо і в Кензас Сиіті, Мізурі, подарувала йому зброю, яку він пізніше продавав. День раніше зізнавали свідки, які й твердили, що команди поліції в Чикаґо і в Кензас Сиіті передали сконфісковану зброю генералові на те, щоб він передав її для вжитку при вишколі військової поліції. Сам генерал признав, що він підписав посвідку про те, що перебрав зброю для вжитку Армії, але додав до цього, що поліційний суперінтендант в Чикаґо сказав йому, що ця посвідка — це тільки формальність. На свідків покликані представники поліції з вище згаданих міст,

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На шляху до перемоги

Сталася історична подія: Синод Єпископату Української Католицької Церкви, що відбувся в Римі в тижні від 29-го вересня до 4-го жовтня 1969-го року, після величавих торжеств посвячення храму св. Софії в тій столиці християнського світу, приготовив та схвалив Конституцію патріярхального устрою Української Католицької Церкви і передав цей документ Вселенському Архиєреєві Папі Павлові VI із супровідним листом, в якому висловлює прохання піднести Верховне Архиєпископство тієї Церкви до гідности Київсько - Галицького Патріярхату.

Під час проголошення офіціяльного пресового комунікату Президії Синоду із повідомленням про це рішення, що сталося в суботу 4-го жовтня, в Римі була ще тільки горстка з тих чотирьох тисяч українських паломників з усього світу, що приїхали на торжества посвячення храму св. Софії саме з думкою і надією, що ця подія заіснує, але вістка про неї справді поширилася блискавкою, ще поки вона вспіла появитись у пресі. Редакційний телефон у „Свободі" не вмовкав не тільки минулої суботи, але навіть і неділі. Люди з ближчих і дальших місцевостей, включно з Каліфорнією та Альбертою в Канаді, не зважаючи на кошти, хотіли знати, „що сталося". Це характеризує не тільки велике зацікавлення, але й велике бажання, щоб сталося те, що сталося. Це бажання виявилося впродовж останніх років найбільшою манифестацією публічної опінії, яка будь-коли у нас проявилася: тріюмфальними привітаннями виразника ідеї Патріярхату, Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого під час його відвідин українських поселень у країнах вільного світу, виявилося могутньою симфонією пресових коментарів, публічних зібрань та масових листів і, вкінці, манифестаційним паломництвом до Риму сумаричним коштом кількох мільйонів долярів і поведінкою паломників у Римі. Не маємо на це жадних конкретних доказів, але можна з певністю твердити, що саме цей могутній голос зорганізованої української спільноти в діяспорі був тим „голосом народу — голосом Бога", що допоміг Верховному Архиєреєві та Владикам Української Католицької Церкви вчинити цей рішальний крок для здійснення великого ідеалу.

Справа Патріярхату УКЦеркви ще не завершена. Вона тепер в руках Голови Католицької Церкви. Далеко не усунено ще всіх перешкод, зокрема тих зовнішніх, на яких український „голос народу" не тільки не має жадного впливу, але цілком навпаки, вони роблять усе можливе, щоб його здушити на окупованій ними українській землі і щоб його заперечити там, де їхня терористична рука не досягає.

Тому нам не можна ані на хвилину дозволити собі на відпруження чи відпочинок. Схваленням Конституції патріярхального устрою УКЦеркви зроблено величезний крок уперед на шляху до перемоги. Але на цьому шляху ще багато труднощів і перешкод, найбільшою силою в змаганні з якими та поборюванні яких буде постійно манифестована наша єдність, наше єдиномислі і наша рішучість. Це виразно і при багатьох нагодах рекомендував нам Первоієрарх УКЦеркви Блаженніший Кир Йосиф Сліпий.

Уже на початку цього року, 8-го січня, „Свобода" в редакційній статті: „Найважливіше на черзі" назвала цим найважливішим, поза відновленням самостійної і соборної Української Держави, патріярхальне завершення УКЦеркви, кінчаючи це своє твердження висловом надії: „Дай, Боже, щоб цей 1969-ий рік став українським патріярхальним роком!" Події, що відбулися минулого тижня в Римі, скріплюють нашу віру, що так станеться. На Бога уповаймо і рук не покладаймо.

Важка осінь

„Важкою осінню" назвали московські „Известия" з 2-го жовтня осінь цього року, в статті „Суворий рахунок осени". Досить кількох речень із цієї статті, щоб твердити, що СССР знову буде купувати збіжжя за кордоном, у „капіталістичних країнах". „Известия" сповіщають: „Багато зерна ще є на токах, під голим небом", „темпи збирання врожаю буряків цього року нижчі, ніж були в минулому році", „до 29 вересня в країні викопано картоплі тільки на 75 відсотків до загального пляну", „у всій країні підготова ґрунту виконана нижче, ніж на половину" . . .

Дійсно, цього року на території СССР погода не сприяла врожаєві. Великого лиха завдали „піщані бурі", які прийшли не з Китаю, як згадувала совєтська преса, а з Казахстану, звідки вітри переносять щороку частину розораної і не закріпленої землі. Після „піщаних бур" на південному сході України довелось сіяти вдруге; після кількох злив на заході України — не було чого й пересівати, де пройшла бурхлива вода. Ще не все зібрали з ланів, а вже було кілька сильних приморозків у середній смузі СССР. Але занадто вогке, дощове літо і ранні приморозки були та є не тільки в СССР, а й в багатьох інших країнах Европи. Отже, головна причина слабого цьогорічного урожаю в СССР не в погоді, а як і завжди в колгоспній системі. Тому, що з сіл під різними претекстами втікає молодь, там стає менше й менше працівників. Щоб вирівнювати прориви під час збирання врожаю, влада почала перекидати десятки тисяч жителів міст на села, для допомоги на 1-2 тижні. „Известия" писали, що „часто прибулих горожан в колгоспах і радгоспах зустрічають холодно, не створюють їм необхідних житлових умовин"; горожан немає де притулити, користь від їхньої праці на ланах мінімальна, а сільське населення відноситься до них неприхильно.

У міжнародній пресі вже промайнуло кілька вісток про те, що СССР „плянує" зробити великі замовлення на сільськогосподарські продукти в Арґентині, а тепер і в Канаді. Населення СССР має „важку осінь", а матиме ще важчу зиму. Невільництво безземельного селянства в СССР буде знову жорстоко мститись на системі і на населенні.

ДОННА ЕМА

Куритиба. — На перший погляд звучить просто неймовірно: усім відомо, що ось уже близько місяця Бразилією керує військовий тріюмвірат, але запитайте першого - ліпшого бразилійця, хто виконує обов'язки президента республіки, і він, без вагання, відповість — донна Ема. Виходить нібито жінка. Насправді ж ніякої жінки у найвищому проводі країни нема. При чому ж тоді „донна Ема"?

Цей вираз виник для зручности, для улегшення вимови. Сьогодні президент Бразилії — збірне поняття. Під цим поняттям заховані три особи — два генерали і адмірал. Спробуйте в розмові, коли йдеться про голову держави, називати три імені й прізвища та ще й додержуватись при цьому певної порядковости. А так дуже просто: президент — донна Ема, голова держави — донна Ема, керівник уряду — донна Ема... І не тільки просто, а й правильно, бо всі три згадані вище міністерства, зверхники яких уособлюють собою президента республіки, в Бразилії носять такі офіційні назви: „екзерсіто" — суходільне військо, „маріньа" — морська фльота, „аеронавтіка" — а в і яція. Складіть докупи перші літери кожного з цих міністерств і одержите ЕМА. Ну, а до цього слова більше надасться жіночий придаток, ніж чоловічий, тому й маємо „донна".

Ну, а як же дійшло до того, що на становищі президента опинились аж три особи?

31 березня - 1 квітня ще 1964-го року в Бразилії відбулась безкровна революція і до влади прийшли військовики, приобіцявши населенню в найскорішому часі дати „три мішки вовни". Що то були за обіцянки, чимало писалося в світовій пресі, а зокрема на сторінках „Свободи", тому зайво їх повторювати. А крім того вони вже майже втратили всяке значення.

Проте, щоб здійснити проголошені обіцянки, наставлений революцією уряд вимагав дещо почекати, мовляв, „революція продовжується". На основі революції видано спеціяльний Інституційний Акт, яким „леґалізовано" існуючі до того виборні парлямент і сенат. Ті, на спільному засіданні, в свою чергу „леґалізували" революцію, майже одноголосно затвердивши кандидатуру військових кіл — маршала Кастело Бранко, президентом республіки.

Бігли місяці, роки, а обіцянки все не виконувались, через те й революція „продовжувалась". Далі з'явилися інституційні, доповнюючі та комплектуючі акти, які без парляменту та сенату нібито узаконювали кожне потягнення уряду. Нарешті помер пореволюційний президент, маршал Кастело Бранко, замість нього, знову на спільному засіданні парляменту та сенату, вже новообраних, також майже одноголосно вибрано чергового президента маршала Артура Коста е Сілва і опрацьовано нову державну конституцію, яку теж затвердив конґрес. Революція „п р о д овжувалась", але проголошені населенню обіцянки не виконувалось. І так до сьогодні. І кожного дня, при всякій нагоді, а то й без неї, найвищі достойники Бразилійської Держави пригадують, що „революція — продовжується". Видається, що ніхто інший, як військові політики, в основному правого напрямку, заповзялися довести на практиці життєвість концепції Л. Троцького про „перманентну революцію": Принаймні, бразилійській революції вже йде шостий рік, а їй ще кінця й краю не видно.

Користуючись різними „актами", президент Коста е Сілва 15-го грудня минулого року розпустив парлямент і сенат, щоб мати вільні руки для впорядкування життя в країні. Він же розпустив кілька естадуальних соймів, покасував виборчі мандати та позбавив громадянських прав терміном на десять років чимало сенаторів, федеральних депутатів, естадуальних послів, голів повітових рад і ін. Розпущені установи не діють і досі. А уряд видає всілякі акти і стверджує, що „революція — продовжується".

Та ось деякий час тому президент Коста е Сілва, в дорозі зі столичного міста Бразилія до Ріо де Жанейро, захворів. Лікарі констатували серцеву недугу. Відразу з'явився на світло денне, підписаний трьома військовими міністрами, новий інституційний акт, в якому заявлено, що на час хвороби президента його обов'язки виконуватимуть вони спільно. Так народилася „донна Ема".

Зі столичної Бразилії метнувся був до Ріо де Жанейро віце - президент, цивільна особа Педро Алкімін, обраний на основі нової конституції на спільному засіданні парляменту й сенату, одночасно з президентом Коста е Сілва, з правами заступництва останнього. Він хотів, певно, з'ясувати у тих трьох військових міністрів свою дальшу ролю. Та „донна Ема" на нього подивилась дуже криво. Педро Алкімін, не затримуючись, накивав п'ятами, відмовивши журналістам у будь - якому інтерв'ю. Тепер він тихше води нижче трави, лише побирає добру платню.

А „донна Ема" почала натякати на можливість, а далі й на потребу наставити нових президента і віце - президента Республіки.

Згідно з останніми лікарськими бюлетенями, президентові Коста е Сілва вже значно краще. Але ці бюлетені на перебіг подій не впливають: „донна Ема" робить своє — вона пошукує та устійнює кандидатури на нових президента і віце-президента, а також випрацьовує сприйнятливі для населення способи введення їх на ті високі посади до кінця мандату Коста е Сілва, який вигасає десь за два роки.

Іменем „донни Еми" вже подано в пресі повідомлення про підготову найновішої конституції, бо недавно схвалена себе не виправдала. Також її іменем введено кару смерти, заслання в карні табори та депортацію за межі держави всілякого роду підривників. Такі ж вирішальні справи, як аґрарна реформа, поборювання дорожнечі і інфляції, піднесення матеріяльної стопи населення... відсунуто на майбутнє, бо „революція продовжується".

М. Н.

Д-р Володимир Галан, президент ЗУАДК

МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ ЗУАДК

(Вступна промова на ювілейному зібранні у Філядельфії, 4 жовтня 1969 р.)

Поки приступимо до звітів, хай буде мені вільно згадати тих, які відійшли від нас на вічний спочинок, своєю працею спричинившись у великій мірі до росту нашої організації.

Усвідомивши п о л ітичні відносини, в яких творився ЗУАДК, роки 1944 і 1945, коли все наше українське життя було розбите, а еміґрація в Европі поділена, — повне визнання ЗУАДК як самостійної допомогової організації американським Урядом та урядами вільного світу треба вважати за чудо.

Треба вважати за чудо й те, що ця організація протягом 25 років зібрала понад 2,500.000 долярів, врятувала не менше як 80.000 українських людей з усіх земель України і різних політичних груп. Треба вважати за чудо й те, що ЗУАДК звернув державному скарбові ЗСА позику в сумі 300,000 дол., а Міжнародному Комітетові — поверх півмільйона за позику, яка допомогла в переселенні, і 7-го червня 1968 р. підписав новий договір з Міждержавним К о м ітетом для Европейської Міґрації з необмеженими можливостями переселення і допомоги нашим людям. Якщо додати до цього рятунок Української Дивізії в Ріміні, допомогу політичним в'язням у Німеччині, навіть правну допомогу в ЗСА, — коли треба було спростовувати перекручені дані в спірних справах громадянства, — то це чудо виглядатиме ще більшим.

І всі ми разом, члени і будівничі ЗУАДКомітету, можемо покірно схилити голови і сказати собі: ми зробили те, що було в наших силах, і прирікаємо продовжувати нашу працю для добра нашого народу.

А дальша місія вимагає ще більшої праці, ніж та, що її ми виконали. Перед нами велике поле для допомоги українцям у цілому світі, в дальшій переселенчій акції, для переселених, для осілих з різних країнах світу. В Америці, в цій нашій другій батьківщині, виникають перед нами три нові завдання: 1) опіка над молоддю, 2) опіка над старшими віком, 3) загальна Суспільна Служба.

Ці завдання ЗУАДК зможе виконати тільки при спільній скоординованій праці наших церковних та громадських установ, окремих осіб і цілого громадянства.

ЗУАДК дійшов до срібного ювілею, 25-річчя своєї діяльности. Його історія записана в готовій уже до друку книзі „Брат братові". Ця книга підтвердить відому американську приповідку: часу не міряється минулими роками, але тим, чого хтось хоче, що хтось чинить і що осягає.

Сьогоднішні Збори подумані, як збори організації Суспільної Служби, — вони відмінні від інших Загальних Зборів тим, що ввесь для них призначений час треба посвятити аналізі проведеної праці і проблемам Суспільної Служби так у ЗСА, як і серед українців у вільному світі. Основа нашої життьової філософії влучно з'ясована в листі до нас представника Д е р жавного Департаменту, в якому сказано:

„Я хотів би дуже бути з Вами, бо маю найбільший подив для відданої й успішної праці, яку ЗУАДК провів у минулому чвертьсторіччі в користь утікачів та інших людей у потребі. Я звернув окрему увагу на охочість вашої організації і її постійних членів складати фонди, потрібні для виконання вашої програми, самостійно і з мінімальною допомогою від Уряду й інших зовнішніх джерел. Цей дух самодопомоги і витривалости є, безумовно, великим фактором, що причинився до успіху діяльности вашого Комітету. Але я з приємністю згадую теж приязні, гармонійні відносини, які існували впродовж тих років між Урядом і ЗУАДК'ом, коли ми були діловими партнерами на основі договору про здійснювання Американської Програми для втікачів.

„В л а с н е з оцих всіх причин я надзвичайно вдячний за запрошення мене, і жалію, що не можу бути з вами. Проте, пересилаю вам свої сердечні ґратуляції з приводу вашого 25-річного існування і найкращі бажання, щоб ваше зібрання 4 жовтня пройшло успішно. Маю також на увазі продовження вашої гуманітарної праці в майбутньому. З сердечним привітом — Директор Відділу для втікачів і переселенчих справ".

; Ось ця наша життьова філософія, яка диктує спиратися на власні сили, і принесла величезні успіхи та доброзичливість усіх тих урядів, в державах яких ми вели нашу працю.

Ми здобули безмежний терен для своєї діяльности і тепер маємо змогу її продовжувати успішно й леґально в усіх країнах, де живуть українці. Для продовження великої праці Суспільної Служби ми повинні:

1) Відновити і поширити всі міжнародні та державні договори ЗУАДК, — тим самим поширювати працю Европейського Представництва на країни поза залізною заслоною, і, в порозумінні з організаціями в Бразилії, Арґентині та інших країнах Південної Америки, повести працю над використанням американської д о п о моги (Союз для Поступу) для на-

(Продовження на стор. 4-ій)

Марія Гарасевич

ПІСНЯ ПРО ПОВСТАНЦІВ

(2)

Через цілу книжку червоною ниткою проходить слово „прекрасний" у всіх відмінках, родах та числах: „прекрасна Україна", „прекрасна дружина", „прекрасного командира", „прекрасного народу", „прекрасної постаті", „прекрасні друзі", „прекрасна ніч". А коли авторові вже й самому набридає повторювати те саме слово, він вдається до синонімів. Місцями це доходить до накопичення їх. Так на стор. 176 у п'ятьох реченнях читаємо:

„Була прекрасна, тиха ніч . . . А тут біля села Сулимкова тремтіла чудова українська ніч. Посередині чарівного лісу горіло багаття". Автор не завдає собі клопоту створити мистецький образ, який би лишив у читача емоційне відчуття прекрасного — це одна із слабих сторін його твору.

Майже кожна історія взята з найкритичніших моментів повстанської боротьби, насичених траґізмом ситуації, коли життя героя висіло над прірвою на волосинці, і лише справжнє чудо Боже вирішувало перемогу правди над темною диявольською силою ворога. Автор пише: „Десь там же, во вишніх, добрий Бог і собі час до часу вниз споглядав. Хоч Йому й велике діло до т о г о всього, але десниця його не піднімалася в справедливому, гніві . . . Видно, час слушний іще не надійшов . . ." (стор. 155). Та книжка „Р. 33" свідчить про те, що десниця Божа таки „піднімалася в справедливому гніві".

Герої Н. Ріпецького ідеальні, і ми їх так сприймаємо, бо це все справжні патріоти, яких прагнення здобути волю Україні вело найжертвеннішим шляхом. Вони не вагаються, не зневірюються, не відступають з обраного шляху. Відрізана від гол. фронту, чота Гонти, вирвавшись з оточення, падає в сніговію. Знесилені боєм і змаганням з стихією повстанці, виснажували останні краплі сили в снігах, і лише віра врятувала їх.

Тепло й ніжно автор змальовує жіночі постаті. Він проник в душу української жінки, побачив її бездонну доброту й справжню материнську ласку: „Які вони добрячі оті українські жінки й дівчата! Кудою ми не проходили, кудою не брели — всє їх зустрічали, їх — прекрасних українських жінок, які нашому братові — стрільцеві і неба прихилити раді". (стор. 33).

Відважна волинянка змальована автором переконливо в одноіменному нарисі „Волинянка". Зворушливі, романтичні образи жінок-героїнь створив автор у таких нарисах, як „Мачок", „Галя", „Богиня перемоги", „Оповідання про зелений ліс", „Шехерезада воскресла"

У героїв безприкладне почуття вірности друзям по зброї. Повстанці безстрашні в боях, але не з дешевою вигаданою л е гковажністю смерти, бо сам автор пише:

„Чи є хто такий на світі, щоб її не боявся? Чи є хто такий на світі, щоб її любив? Хіба мертвий уже або божевільний". (стор. 112). Герої Н. Ріпецького люблять життя всім своїм палким молодим серцем і душею, і то життя не бойової пристрасної романтики, а спокійне, квітуче, зрошене працею й тихим родинним щастям.

Цікавою рисою книжки є філософські роздумування і спостереження автора. Вони глибокі, продумані й влучні. Репліки часом звучать як афоризми.

На літературній манері Н. Ріпецького у „Р 33" відчувається вплив М. Коцюбинського та подекуди І. Багряного. Якщо, наприклад, взяти під увагу „Галю", то в змалюванні натовпу приходить на гадку „Fata morgana", а прокляття Гартманові — це мов відгомін прокляття із „Саду Гетсиманського" І. Багряного.

Найсильнішими нарисами книжки „Р 33" є „Камера ч. 2", „Старий", „Вогні з-за обрію", „Пісня про рідні прапори", „Оповідання про зелений ліс"; н а й слабші „Пісня про золотий круг" та „Р 33", яке дало назву книжці, до речі — невдало!

Вертаючись до згаданого „Будда з червоними очима", яким розпочинається книжка, треба сказати, що для її цілости було б краще без нього. Це спроба автора дати українській літературі шпигунське „mystery", що широко панує на американському ринку для широкого читача.

Нестор Ріпецький — письменник уже з виробленим стилем. Якась хвилююча напруженість речення, пристрасність почуття змушують читача сприйняти настрій письменника, відчувши його біль і тривогу, а разом з тим випромінює з нього тиха, лагідна доброта до людей. Його дійові особи, герої всі позитивні, десь-не-десь шугне неґативний образ — це ворог — контраст світла й добра, — це зло, яке вбиває красу життя. Любов Н. Ріпецького до України та свого народу глибока, пронизана болючим стражданням, яке спричинює йому кожна сльоза й зморшка горя. Все своє зворушливо дороге йому, рідне, як власна кров:

„Боже милий, як це тепло в українській хаті завжди! Чи де є на світі така добра хата, як українська? Завішена святими образами, що всміхаються з-поза китиць рож і м'яти, тією м'ятою і пахнуть. Хата всміхається своїми білими стінами і своїми щирими серцями" (стор. 35). І так українська література з виходом у світ „Р 33" зросла ще на одну книжку, яка задокументовує боротьбу України за свою незалежність і волю. Письменник на чужині — Нестор Ріпецький ствердив нею, що він активно стоїть у розгорнутих лавах великого українського фронту.

Михайло Прокопів

З ГОРОДИСЛАВИЧ — У СВІТ ШИРОКИЙ

(14)

Філядельфію і Болдвін я залишив у 1916 році і виїхав до Честеру, Па., де працював у „New York Sone Shipyard" до березня 1917 року. Опісля, знову повернувся до Едісон, до компанії льокомотив, де працював аж до закінчення війни. У фабриці „Westinghouse" у 1918-19 роках стався великий саботаж, внаслідок якого сотні людей було побитих та покалічених. Тоді багато робітників зі страху покинули цю фабрику. У 1918 році панувала велика епідемія інфлюенци, що косила людей, як мух. Вулицями їхали фіри за фірами, забираючи померлих людей. Це все бачив я на свої очі, коли жив у Честері.

По закінченню війни виїхав я до Ню Йорку, де зразу пішов до школи і навчився тапицерства — покривання меблів. На цій праці залишився я до часу, коли пішов на пенсію.

СХІДНЯ ДІЛЬНИЦЯ НЮ ЙОРКУ

На початках масової іміґрації до Америки в роках 1905-1914, новоприбулі з Східньої Европи осідали у східній дільниці Ню Йорку між вулицями Бавері на схід до Іст Рівер, Канал вулиці та 14-ої вулиці. Ірляндці поселювалися між Канал та Гавстон вулицями, а їхні сусіди — жиди, російські соціялісти-політикани та купці — замешкували дільницю від Канал до Ґренд вулиці т. зв. східній Бродвей. Осідком німців був район між Гавстон та 14 вулицею і Бавері аж до Іст Рівер.

Перші слов'янські іміґранти приїжджали до Еліс Айленду, а звідтіль їх перевозили до Ню Йорку біля Бетері Парк, до католицької організації св. Йосифа, яка шукала для них праці та помешкання.

На Ґрінвіч та Вашинґтон вулиці над рікою Гадзон замешкували українці з Лемківщини, карпатороси та маленька групка українців з Галичини. Перша слов'янсько-моравська церква ім. Івана Гуса в Ню Йорку, на Менгеттені, була заснована 1748 року між Фултон та Дач вулицями ще в той час, коли Ню Йорк мав всього 8.000 населення. Під час масової іміґрації, до першої світової війни, зі Східньої Европи православні росіяни осідали переважно між російськими жидами в околицях Іст Бродвею між Генрі, Клінтон та Гестер вулицями, а українці, поляки та жиди з Галичини займали східню частину дільницю Ню Йорку, т. зв. Ловер Іст Сайд.

Німецька та ірляндська колонії були старшими і творили своє окреме культурно-національне життя. Лютеранська церква збудована була 1848 року на розі евеню Б та 9 вулиці, католицька Пілґрімедж Шрайн — на 2-ій вулиці. Вони збудували в 1883 р. на Брум-Есик поліклініку, школу, на 2-ій евеню та 13-ій вулиці, бібліотеки, театральні доми, культурні братства, спілки, музичні інститути. У руках німців та ірляндців були також тоді різні „бизнеси": ресторани, сальони, ґросерні, пекарні, броварні, дестилярні. Німці були фахівці у будуванні домів, залізниць, цементових млинів, вони першими заснували професійні спілки, як столярську, яка містилася у власнім домі на Ст. Маркс Плейсі.

Великої трагедії зазнали 15 червня 1904 року німецькі еміґранти, коли на Іст Рівер проти 9 вулиці потонув корабель „Генерал Слоквім", у котрім їхали їхні діти на прогулянку. Цим жертвам Товариство Німецьких Жінок наступного року поставило пам'ятник у Томпкінс парку. У той час якраз будували „собвей" і Вілліямсбурґ міст, по якім ця підземка мала йти до Бруклину.

Тоді, пригадую собі, молодим людям до 20 років заборонено було продавати алькогольні напитки і папіроси. Також год ібуло побачити в барі жінку, що сиділа б та пила, бо ще тоді зобов'язувала привезена з Европи християнська мораль.

Масовий наплив еміґрантів із Східньої Европи почав помалу витискати із східньої дільниці німців та ірляндців, які мусіли залишати свої культурні надбання і переноситися до горішньої частини міста. Ірляндці оселювалися біля німців над рікою Гудзоном, до німецької дільниці прилучилися також чехи і трохи словаків, карпатороси, наші лемки, українці та поляки.

ВЕЛИКА ПОДІЯ В ПАРИЖІ

У неділю 21 вересня український Париж пережив подію, що зворушила справді всіх українців: після 15 років важких зусиль, впертої праці і незвичайної жертвенности — посвячено церкву Св. Симона, що навіки вшановуватиме ім'я Головного Отамана Симона Петлюри та повинна стати релігійно-культурним осередком, бо в тому ж будинку вже примістилась, як співвласник, Бібліотека ім. С. Петлюри. Посвячення доконав Архиєпископ Мстислав, Архиєпископ Київський і Переяславський, новообраний Митрополит УАПЦ, в сослуженні Преосв. Доната, епископа Мельборнського, шости священиків, між якими були о. Протопресв. А. Теодорович з Австралії та о. Протопресв. І. Бачинський, Адміністратор на зах. Европу. Як гості були присутні два священики інших Прав. Церков, та Всесв. і Впреп. о. шамбелян М. Левенець як представник відсутнього у Парижі Преосвященного Екзарха для українців католиків Кир Володимира Маланчука. Від польської спільноти був ред. Янковські, син кол. посла з Рівенщини.

Службу Божу попередив урочистий чин Посвячення Храму, що почався точно о год. 9.30 при виповненій по береги церкві. Між тими, що молилися, було значне число українців греко-католиків, як вияв братнього зрозуміння і спільної радости українським осягом.

Глибокозмістовну проповідь виголосив Владика Митрополит, вітаючи українців Парижу з великим святом, звертаючи увагу на те, що в різні часи наша Православна Церква, що завжди йшла з народом і працювала для народу, була чинником творення культурних вартостей, тож і тепер паризька церква повинна розвиватися як осередок релігійно-культурний на пожиток всіх українців.

Після Молебня і привітального слова о. І. Бачинського, присутні на Богослуженні зібрались в одному з паризьких ресторанів на спільний обід. Чергу промов відкрив Голова парафіяльної Ради інж. Татарчук, вітаючи Владик і всіх присутніх та висловлюючи окреме признання п. П. Плевакові, що був душею 15-літньої праці, яка завершилась сьогоднішньою урочистістю.

У короткому слові П. Плевако висловив свою радість, що довгі й важкі заходи Комітету для будови Храму УАПЦ в Парижі та Братства Св. Симона увічались успіхом. Висловив він жаль, що через неймовірні ціни на площі в Парижі, а фактично — через повний брак вільних площ, не вдалось збудувати українського Храму в українському стилі, а треба було задовольнитись купном готового будинку, що його пристосовано для вжиття як дому молитви й культурного осередку. У своїй скромності, „виновник сьогоднішньої урочистости", як його слушно назвав інж. Татарчук, — зовсім не згадав про свою працю, а лише згадав про кількох найближчих співробітників.

Далі промовляли: Преосвящ. Владика Донат, Президент УНР в екзилі М. Лівицький, о. шамб. М. Левенець, голова ПУН О. Штуль-Жданович, д-р Д. Квітковський — представник УПЦ в ЗСА інж. д-р А. Жуковський від НТШ і його голови проф. д-ра В. Кубійовича та Ректора УВУ проф. В. Янева, полк. Закусило, о. Є. Омельченко, п. В. Авраменко з ЗСА, п. Сармаха, п. Безносюк, інж. М. Маслов, о. Червонецький, пані Шинська, М. Ковальський, о. І. Бачинський.

Усі промовці зупинялися над темою події, що в Европі належить до нещоденних, а тим, що відбувається в Парижі, набирає окремого значення. Наголошувати велику вагу вибору людини такого маштабу, як Владика Мстислав, Митрополитом УАПЦ, що дає запоруку дальшого росту нашої Церкви й її дії, спрямованої також на допомогу Рідним Землям. Звертали увагу на тісне пов'язання Української Православної Церкви з народом, на її національність, яку вона доказала своїм мучеництвом. На важливість факту, що Бібліотека ім. С. Петлюри приміщується вже в спільному з церквою будинку. Підкреслено й необхідність посилення праці серед молоді. Згадано піонерів відродження нашої Церкви, що проходило рівнобіжно з відродженням національним, згадано піонерів церковного життя у Франції.

Інж. М. Маслов подав до відома привіти, які наспіли, між ними від Великого Рабина Франції. Окреме враження зробив привіт о. шамбеляна М. Левенця, який почав від відчитання привітальної телеграми від Верховного Архиєпископа Емінениції Йосифа Сліпого, й цим запевнив, що братня любов буде зростати між українцями всіх віровизнань, доки закінчиться осягнення єдности Христової Церкви, за яку всі ми віками молимося.

Владика Митрополит Мстислав у своєму слові висловив подяку за телеграму Еміненції та за увагу з боку Кир Володимира. А далі ще раз і ще раз повертався до необхідности єдности нашої з братами в поневоленій Україні, які в найлютіших умовинах бережуть віру в Бога й любов до своєї Церкви, чого доказ ми мали в 1942 р., коли церковне життя так буйно розцвіли, не зважаючи на всі знищення і на всю ворожість нового окупанта.

Сьогоднішні наші осяги, — казав Владика, — це осяги властиво лише десяти відсотків активних, чи найактивніших. Коли б справді змобілізувати всю нашу енергію у вільному світі, ми зробили б удесятеро більше. Ми самі себе пізнаємо у нашому марші до мети. Не малу перешкоду являють і наші слабості — зайві пристрасті, відсутність братньої любови, відсутність напруги.

Порушив і тему екуменізму, висловлюючи радість з відпруження відносин і виразних виявів бажання взаємного пізнання і розуміння, приязні з Владиками УКЦеркви. Говорячи про співзвучність Церкви з потребами народу, Владика висловив певність, що УАПЦ й далі співпрацюватиме з усіми нашими політичними силами, щоб наближатись до великої мети — національно-державного визволення.

Велике свято всіх українців Франції закінчилось. Тепер приходять будні, проте праця в них ітиме вже іншим шляхом, бо на далеко кращій основі, на базі твердого й стійкого осередку, яким став новоосвячений дім — місце молитви й творчости.

У. С.

В Ню Йорку обрано делеґата платників на X Конґрес УККА

(О. С.). На зборах платників Українського Народного Фонду УККА, скликаних Комітетом Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Метрополітального Відділу УККА в Ню Йорку, відбутих в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку 4-го жовтня 1969 р. на делеґата на X Конґрес Українського Конґресового Комітету Америки, який відбудеться 24-26 жовтня в Ню Йорку, обрано д-ра О. Соколишина. Зборами проводила Президія в складі голови Комітету — мец. Романа Гуглевича, секретаря — д-ра С. Федюка та директора Канцелярії УККА — мґра Івана Базарка. Мґр. Ів. Базарко поінформував про хід підготовчої праці до X Конґресу УККА, подав програму Конґресу та число запрошених гостей з американського світу, включно з представником Уряду.

Він подав список комісій, які вже розпочали працю. Він звернув увагу на статутові вимоги щодо делеґатів. Вони мають мати вплачені вкладки за 3 роки, як також організації, від, якої вони обрані та вплатити 30 дол. за кожного делеґата від організації. Досі зголошено вже коло 300 делеґатів. X Конґрес УККА матиме коло 400 делеґатів, коли всі наші організації й товариства виконають свої обов'язки. Це буде знов велика маніфестація Американської України, до голосу якої прислуховується й Рідний Край.

Наприкінці він звернув увагу на збірку Національного Датку УККА, яку слід на терені Ню Йорку посилити. В дискусії брали участь д-р Р. Голіят, д-р В. Палідвор, д-р О. Соколишин, Ст. Чума, Тиміш Шевчук, дир. Білан, дир Манацький, п-ні І. Бенцаль, п-ні М. Демидчук й інші. Відповідали їм мец. Р. Гуглевич та мґр Ів. Базарко. Опісля відбувся вибір делеґата. Референт Нар. Фонду Ст. Чума закликав представників організацій розібрати бльочки Нар. Фонду УККА та розпочати ударну акцію, бо тільки фінанси поправлять роботу УККА.

Звернення до Земляків Теребовлян

Радісну вістку передаємо Вам: сповнилися гарячі бажання розсіяних по всіх континентах земляків рідної Теребовельщини. Після кількох років наполегливої праці наша книжка, „Теребовельська Земля", що на її появу ми всі так чекали, вже в переплетні й незабаром буде у Ваших руках.

Наша книжка, що вийшла в серії Реґіональних видань як XXтом Українського Архіву Наукового Т-ва ім Шевченка — це пребагата скарбниця для всіх, що бажають одержати правдиві, нефальшовані відомості про всі ділянки життя нашої вужчої батьківщини, нероздільної частини великої, української держави, це живий, нев'янучий пам'ятник на могилах наших народніх діячів і борців героїв, що за краще завтра нашої рідної землі життя своє зложили.

Збірник „Теребовельська Земля" — це поважний вклад в українознавство, бо в ньому крім суто наукових статтей наших фахівців-науковців, є описи всіх місцевостей Теребовельщини, він подає правдиві інформації про найвизначніших наших земляків, спомини діячів про численні громадські товариства й установи, спогади учасників Визвольних Змагань, про відбудову української державности, про переслідування окупантів і геройство наших земляків, статистичні таблиці, карти, мапи, кольорові портрети Блаженнішого Верховного Архиєпископа, Кардинала Йосифа і Високопреосвященного Владики Торонта Кир Ісидора (наших Земляків). Прикращують цей великий 920 сторінковий збірник 350 світлин, в тім багато дуже рідкісних.

Наша книжка „Теребовельська Земля" про славного володаря кн. Василька Ростиславича, козацького полковника Морозенка, а під сучасну пору найбільшого сина цієї землі Ісповідника християнської віри, Блаженнішого Архипастиря Кардинала Йосифа — повинна знайтися в першу чергу в кожного теребовлянина й бути настільною книгою для нього та його нащадків. Цей вартісний збірник можна замовити, пересилаючи дол. 15 на чекове конто ч.4596 Кредитової Кооперативи „Самопоміч в Ню Йорку на адресу: Selfreliance Federal Credit Union, 98 Second Ave., New York, N. Y. 10003 з допискою для В. Палідвора.

З приводу появи збірника відбудеться в Торонті (Канада) 18 і 19 жовтня 1969 р. під протекторатом торонтонського Владику Преосвященного Кир Ісидора Борецького — Загальний З'їзд Теребовлян Америки й Канади в залі церкви св. Посафата при вул. Френклін у західньому Торонті. Початок З'їзду в суботу о год. 6 веч.

Господарем З'їзду є Комітет Теребовлян Ню Йорку під проводом його голови п. Антона Коберницького, 3 Mossom Rd., Toronto 159, Ont. Canada.

З Ню Йорку виїде група теребовлян осібним автобусом в п'ятницю 17-го жовтня год. 9 веч., поворот в неділю попол. 19. Маємо ще кілька вільних місць, що з них можуть скористати, хто бажав би поїхати до Торонта (теж не теребовлян). Кошти поїздки — залежні від числа учасників. (Ціна знижена). Зголошення на автобус просимо слати на адресу: В. Палідвор, 69 Іст 7-ма вул. Ню Йорк, Н. Й., 10003, до 10 жовтня., а тел: SP 7-1336 від 11 — 3 по попол., або SP7-0325 від 9 — 11 веч.

До побачення, дорогі Земляки, на З'їзді в Торонті 18 жовтня, там зможете одержати вже книжку.

За Головний Комітет Теребовлян:

І. Козак: почесний голова, В. Палідвор, Ю. Фриз, М. Курочка, І. Дурбак

10-ИЙ ДЕЛЕГАТСЬКИЙ З'ЇЗД ОбВУА

Філядельфія. — 10-ий Делеґатський З'їзд Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці (ОбВУА), внаслідку готелярського страйку у Філядельфії, не може відбутися, як передбачувано й повідомлено всі Відділи ОбВУА, у Бенджамін Френклін готелі в центрі міста, а відбудеться в Домі Союзу Українок Америки при 4936 Норт 13 вул., недалеко дому ЗУАДК-у, на півночі Філядельфії. Початок так само о год. 10 перед пол., із тим самим денним порядком. Цей З'їзд матиме подекуди ювілейний характер, бо буде відбуватися саме у 20-тиріччя заснування тієї організації, як продовження під іншою назвою та з поширеним складом членства — колишнього Братства Українських Січових Стрільців, що існувало в Америці від 1925 року.

ФАРМАЦЕВТИ-ІМІҐРАНТИ МАТИМУТЬ ЗУСТРІЧ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У четвер, 9-го жовтня, тут відбудеться зустріч - обід фармацевтів-іміґрантів метрополітального району Ню Йорку і Ню Джерзі, які заінтересовані признаними ню - йоркським стейтом полегшами для нострифікації їхніх закордонних дипломів та практикою їхньої професії. Головним промовцем на цій зустрічі буде секретар Ради Фармацевтів Ню-йоркського стейту Кеннет Ґрісволд. Ініціятиву в цій справі ведуть зокрема кубинські фармацевти, які в останніх роках іміґрували до ЗСА, але в акції беруть участь також українці. Обід-зустріч відбудеться в ресторані Патришії Морфі при Медісон евеню і 38 вулиці. Кошт вечері виносить десять долярів. Хто з українців бажав би собі зарезервувати місце може ще в останній хвилині потелефонувати до п. Сото на число (212) 387-6000.

13 УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ САДКІВ В АНГЛІЇ

Лондон. — Тижневик „Українська Думка" ч.35 надрукував Звіт з діяльности українських учителів і виховників у Англії за 1968-69 р., в якому сказано, що у звітовому часі у тій країні діяли разом 36 шкіл у системі Союзу Українців, що охоплювали понад 2 000 дітей. Спілка Українських Учителів і Виховників у Англії нараховувала 241 члена. Дитячих садочків було 13, але вони охоплювали лише 143 дітей. Система садочків, де провадиться перше українське виховання дитини, розбудовується. У ній вже тепер працюють майже 60 відсотків молодих виховниць.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Знайомими і Приятелями,
що дня 6-го жовтня 1969 р. ненадійно упокоївся в Бозі
на 57-му році життя
наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО, БРАТ і ДІДУНЬО

бл. п.
ПЕТРО ПІДГУРСЬКИЙ

нар. 1912 р. в с. Росільна, пов. Надвірна, Україна.

ПАНАХИДА в четвер, 9-го жовтня 1969 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина в Ірвінґтоні.

ПОХОРОН в п'ятницю, 10-го жовтня 1969 р. о год. 10-ій рано до церкви св. Івана Хрестителя при Сенфорд Авеню в Нюарку, а опісля на цвинтар в Юніон, Н. Дж.

В глибокім смутку:
дружина — ЯРИНА
донька — МАРІЯ БОРТНИК з чоловіком ЮРКОМ
син — СЛАВКО
брати — ФЕДІР
і ОЛЕКСА в Україні
внуки — ДАРКА і ТАРАС
та ближча і дальша Родина тут і в Україні

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ

бл. п.
ФРАНЦІШКИ МАНАЦЬКОЇ

буде відправлена
в понеділок, 13-го жовтня 1969 року
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в Українській Католицькій Церкві
ПРЕСВЯТОГО СЕРЦЯ в м. Бінґемтоні, Н. Й.

Муж — ЕВСТАХІЙ
Донька: Д-р МАРІЯ з мужем Д-р БОГДАНОМ ГУКОМ
і внуками: ДАНОЮ, СТЕПАНОМ і РОМОЮ

У 28-МУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моїх Незабутніх БАТЬКІВ
СВ. П. ГЕНШТАБУ ГЕН.-ПОР. АРМІЇ УНР
Володимира Сальського
І ЙОГО ДРУЖИНИ
Надії
буде відслужена
ПАНАХИДА
в НЕДІЛЮ, 12-го ЖОВТНЯ 1969 РОКУ
після Служби Божої
в КАТЕДРІ УПЦ СВ. ВОЛОДИМИРА
при 160 Вест 82-ій вулиці в Ню Йорку
До участі запрошую Побратимів по Зброї
і Громадянство.

Син ЮРІЙ з Дружиною

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ОЛЬГИ ЧАПЕЛЬСЬКОЇ
на Собор св. Софії в Римі
складає 25.00 долярів
СЕКЦІЯ ДРУЖИН ЛІКАРІВ
при УЛТПА СТЕЙТУ ОГАЙО

Вельми Шановній Родині, висловлюємо наше глибоке співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. ЕВГЕНІЇ ФЕРЕНЦЕВИЧ
на Собор св. Софії у Римі
складаємо 15.00 долярів.

Всій Достойній Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Ярослава й Ярослав КРИШТАЛОВИЧІ
Клівленд, Парма, Огайо

Замість квітів на свіжі могили
бл. п. ЕВГЕНІЇ ФЕРЕНЦЕВИЧ
і її Внука
бл. п. БОРИСА ДРАҐАНА
на завершення будови каплиці на Пластовій Оселі „Вовча Тропа" в Іст Четгемі, Н. Й.
10.00 долярів складає
Ред. МИХАЙЛО ХОМ'ЯК з Родиною
Едмонтон, Канада

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ
бл. п. Емілії Баранської
ТЕЩІ НАШОГО СПІВРОБІТНИКА
М-РА ОСИПА СТЕЦУРИ
ЗЛОЖИЛИ 25.00 ДОЛЯРІВ
НА КАТЕДРАЛЬНИЙ ХРАМ СВ. СОФІЇ В РИМІ
СЛУЖБОВИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ
УНСОЮЗУ і СВОБОДИ

ВП. РОДИНІ ВИСЛОВЛЮЄМО ГЛИБОКЕ СПІВЧУТТЯ.

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ
в АМЕРИЦІ
пригадує, що
ВІДБІР ТВОРІВ
ВІД ЧЛЕНІВ і НЕ-ЧЛЕНІВ
на ЦЬОГОРІЧНУ ЗАГАЛЬНУ ВИСТАВКУ
відбудеться ТІЛЬКИ В СУБОТУ, 18-го ЖОВТНЯ 1969 р. від год. 12-8 в ДОМІВЦІ ОМУА,
149 — 2-га Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЖОВТНЯ 1969 року
АНДРІЙ КІҐІЧАК
кол. старшина Українських Січових Стрільців.
АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР: СПОМИНИ, НАРИСИ
Й ГУМОРЕСКИ.
Початок о 8-ій год. веч.

ОСЕРЕДОК СУМА ім. ген.-хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ
в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
— влаштовує —
ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ
в суботу, 15-го листопада 1969 року
в АВДИТОРІЇ ШКОЛИ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
Після Забави —
ВИБІР КОРОЛЕВИ ОСЕРЕДКУ СУМА
Гратиме популярна оркестра Б. ГІРНЯКА.
Столики просимо замовляти в Канцелярії Осередку СУМА у вечірніх годинах.
Комітет Забави

Чикаґо й околиці! Увага!
ПАРАФІЯ СВ. ВОЛОДИМИРА Й ОЛЬГИ
в ЧИКАҐО
запрошує всіх Парафіян та цілу Українську Громаду на
КОНЦЕРТ
ДІВОЧОГО ХОРУ КУРСІВ УКРАЇНОЗНАВСТВА СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКОЇ ШКОЛИ
в ТОРОНТІ
ВЕСНІВКА
Дириґент: КВІТКА ЗОРИЧ-КОНДРАЦЬКА
Форт. супровід: Зеня Кушпета
Концерт хору Веснівка відбудеться
в суботу, 11-го жовтня 1969 року
о год. 7-ій веч. в залі ШКОЛИ ШОПЕНА
Квитки вступу до набуття в Параф. Уряді, Дельті, Книгарнях. • Масовою участю в концерті заохотім нашу молодь до дальшої праці!

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
— і —
7-ий ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ
— влаштовують —
в суботу, 18-го жовтня 1969 року, в год. 8:30 веч.
ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ
в залі Українського Народного Дому
140 — 2-га Евеню, Ню Йорк, Н. Й.
Грає оркестра А. СТАПІНСЬКОГО
Квитки вступу $3.50 в передпродажі, в Домівці УСК-у, в день забави $4.50.
БУФЕТ ВІЛЬНИЙ.

ДІТРОЙТ, МІШ.
Неділя, 26-го жовтня 1969 р.
Год. 3:00 по пол.
Форд Авдиторія

У 75-річчя Українського Народного Союзу
ОПЕРА
АННА ЯРОСЛАВНА
3 дії 5 відслон
Композитор — АНТІН РУДНИЦЬКИЙ
Лібретто — ЛЕОНІД ПОЛТАВА

ВИКОНУЮТЬ:
ЛЕВ РЕЙНАРОВИЧ, ГАЛИНА АНДРЕАДІС, ЮРІЙ БОГАЧЕВСЬКИЙ, ПЕТРО ЗАХАРЧУК, МАРТА КОКОЛЬСЬКА, ІВАН ГОШ, ЄВГЕНІЯ ВАСИЛЕНКО, ОРИСЯ ГЕВКА.
Хор „КОБЗАР з Філядельфії.
Танки — РОМА ПРИЙМА-БОГАЧЕВСЬКА і студенти її школи.
Оркестра — МУЗИЧНОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ДІТРОЙТУ.
Концертмайстер — СІДНЕЙ КОЛМЕН.

Квитки в усіх бюрах кредитівок „Самопоміч" і „Будучність" в Дітройті і Віндзорі, книгарні М. Білоскурського. Також замовляти поштою у Володимир Дідик, 6711 Rutland, Detroit, 48228. Tel. LU 2-4916.

СПОРТ

Редагує В.Сохан

УСК НЮ ЙОРК — „Н. Й. ГОТА" 2:0

В чергових мистецьких змаганнях „Великої Дванадцятки" зустріла дружина УСК-у Ню Йорк німецьку одинадцятку „Н. Й. Гота" на грищі Шіценпарку в Норт Берґен в неділю, 28-го вересня. Ці змагання розпочалися із півгодинним опізненням, тому що визначений суддя не з'явився, і тоді обі дружини погодилися, щоб змагання повів суддя з резерви.

В перших 15 хвилинах „Гота" накинула швидку гру і цим не лише вдержувала перевагу, але навіть повела декілька наступів на ворота УСК-у, що їх вміло бльокувала оборона УСК-у. Опісля перейшли до протинаступів усківців і вже на 41-ій хвилині М. Чорний перестрілив з віддалі декількох метрів німецькі ворота. Таких самих, а навіть кращих було ще декілька нагод до перерви, але їх не використав напад УСК-у, і вислід залишився до половини безворітний.

Друга половина майже в цілості належала до УСК-у, який розвинув жвавіші акції, і його напад частіше загрожував воротам німців. Першорядний воротар німців Штірнайт боронив своєї твердині завзято і жертвенно, одначе на 65-ій хвилині він був змушений скапітулювати, коли Мфум повів у його напрямі м'яч і стягнув воротаря на себе, а тоді передав легко м'яча Чорному, який стрілив у лівий ріг воріт через вікриту через маневр Мфума прогалину. Другі ворота здобув для УСК-у на 85-ій хвилині сам Мфум, провівши зручно м'яча попри ворітну лінію та виминувши там оборонця Нойбавера. Тоді вже м'яч помандрував до сітки воріт „Готи" по руках воротаря. Ці ворота закінчили рахунок цього дня та закріпили за УСК-ом остаточну перемогу 2:0.

Слід відмітити, що молодий змагун резерви Г. Мас зробив дуже присмну несподіванку своєю вмілою, швидкою, відважною та рішучою грою. Крім нього добре заграв Мфум у нападі,де все таки бракувало йому другого такого майстра, щоб можна було вдвійку викінчувати всі акції на ворота суперника. Поміч і лучники держалися більше позаду, внаслідок чого поставали на середині грища прогалини. В загальному домінували в грі усківці і вони надавали тон грі. Оборонні лінії не допускали напасників „Готи" близько воріт, так що воротар Ґерлі був без праці і вдоволено приглядався грі.

УСК Б — „Гота Б" 3:1

Стрільцями воріт в цій зустрічі були: Катинський 2, Наливайко 1.

УСК резерва — „Гота резерва 0:0

Змагання закінчилися безворітнею нерішеною. Соловейко не використав (перестрілив) карного до воріт „Готи".

І. Дзядів

— о —

„КИЇВ" — ГАНҐЕРІСН АМЕРІКЕНС" 7:2

Рочестер, 21-го вересня. — Сумівська дружина „Києва" здобула високу перемогу 7:2 над футболістами клюбу „Ганґерісн Амерікенс". Цілість дружини „Києва" вив'язалася якнайкраще, а в першу чергу лінія нападу, яка використовувала майже кожну нагоду для здобуття воріт. Дуже добре заграв воротар Миколенко, який виловив багато небезпечних стрілів, та Б. Процик, як провідник акцій нападу. Ворота для „Києва" здобули: А. Слук — 5, та Б. Процик і Е. Алло по одних.

В неділю, 28-го вересня, відбула дружина „Києва" чергові змагання, цим разом з ірляндською дружиною „Ренджерс А." Зустріч була завзятою, а подекуди навіть дуже гострою, коли ірляндці старалися за всяку ціну здобути перемогу. Змагання закінчилися нерішеною 2:2. Ворота для „Києва" стріляли: В. Ільчишин і Р. Куціль.

М. М.

— о —

РЕМІС „ЛЕВІВ" ПЕРША ПЕРЕМОГА „ТИГРІВ"

„Леви" — „Адрія" 3:3
„Крила" — Пеорія 4:3

Чикаґо, 21-го вересня. — В четвертих змаганнях осіннього сезону зустрілися „Леви" з хорватською дружиною, яка разом із „Левами", Хорватським СК і сербською дружиною „Ютс" є кандидатами на вхід до Вищої Дивізії. „Леви" виступили до цих змагань без Бориса Шлапака і мусіли поділитися точками з противниками. Перші ворота здобула „Адрія" вже на 6-ій хвилині з прориву. Вирівняння здобув на 17-ій хвилині Полюхович, але на 42-ій хвилині знов „Адрія" примусила скапітулювати воротаря „Левів" Ореста Банаха, цим разом карним ударом.

В другій півгрі „Леви" зробили зміни та пересунення у складі: Банах став на місце Козія в нападі, Полюхович пішов на поміч, а Стефан Дижурко замінив свого брата Мирона на обороні. Місце Банаха на воротах зайняв Вадим Мишалів. Вже на 56-ій хвилині О. Банах вирівняв рахунок стрілом попід поперечку з карного удару, а вісім хвилин пізніше Яворський здобув ведення 3:2 низьким стрілом. Це однак не залоло хозватів і вони повели сильні наступи на ворота „Левів", спихаючи їх на свою половину грища. Вадим Мишалів, 17-річний воротар, оборонив три грізні стріли та два вільні удари. Але все таки „Адрія" зуміла вирівняти рахунок і була близька перемоги. Вирятував „Левів" від поразки воротар В. Мишалів, який оборонив сильний стріл на 87-ій хвилині і Стефан Дижурко, який відбив другий сильний стріл на ворота на 88-ій хвилині гри.

Після цих змагань „Леви" мають на 14 відбутих гор 7 перемог, 3 нерішені та 4 поразки, які дають в сумі 17:11 точок і відношення воріт 36:33. Склад „Левів" в останніх змаганнях: О. Банах, (Мишалів), Медина, Мирон Дижурко (Стефан Дижурко), Стахровський, Іваник, Яворський, Бойко, Полюхович, Козій (Банах), Гаррісон, Євген Мишалів.

У передзмагу резерва „Левів" перемогла резерву „Вісли" 2:1 зі стрілів Володимира Бакуна і Лоска. „Фортуна" розгромила „Левенят" з рахунком 6:0.

Сумівські „Крила" здобули першу перемогу осіннього сезону в змаганнях на виїзді в Пеорії, 160 миль від Чикаґа, над німецькою дружиною Пеорія. Цією виграною з рахунком 4:3 відплатилися „Крила" німцям за поразку 1:2 у весняному сезоні. Троє воріт для дружини „Крил" стрілив Іваник, а четверті впали зі стрілу Гулика.

Склад „Крил": Томашевський, Лабич, Мирон Куляс, Караван, Абрамюк, Підковірів, Васюнець, Шленкер, Гулик, Юліян Куляс, Іванюк, Дикий, Стрільчук і Басараб.

Петро Головатий

В Елизабет відбулося...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

ставників всіх приявних на святі організацій й запросив до слова піонера громадської роботи Михайла Гринішака, який виголосив промову про початки громадської та союзової праці в Елизабеті. Голова свята згадав про заслужених громадян для всієї громади, а зокрема для Відділу ч.234, складаючи особливу подяку його секретареві Іванові Іваникові, якого жартівливо назвав найпобожнішим парафіянином, бо він щонеділі бере участь у всіх чотирьох Службах Божих, збираючи після них союзові вкладки. Тепло привітали учасники свята найстарших членів ювілейного Відділу Павла Сташка, Григорія Рудницького, Тому Чечіля і Степана Генеґу, як також секретарів других місцевих Відділів УНСоюзу в особах М. Сухорського, п. А. Гнатюк, А. Смита і М. Марковича. Після цього головну святочну промову виголосив гол. секретар Ярослав Падох, який підмітив загально - національне значення заснування 75 років тому УНС, найстаршої української установи не лише в ЗСА, але й у світі, й з'ясував його непроминаючу актуальність до сьогодні. Головнии предсідник Иосип Лисогір вітав приявних і ювілейний Відділ від екзекутиви УНСоюзу та поділився з приявними враженнями з відвідин в Европі, а зокрема в Римі. Усюди він зустрічався з великим признанням для УНСоюзу. Один з найбільш заслужених піонерів УНСоюзу, Роман Слободян, вітав громаду Елизабету з її великим святом та бажав їй діждати в здоров'ю до круглого 75-річч 234 Відділу, при чому висловив надію, що зможе взяти участь також у тому ювілею. Ювілейну громаду вітала теплими словами п. Анна Дубас, головна радна УНСоюзу, яка на власному прикладі вказувала на труднощі збереження національного обличчя молодих американсько-українських поколінь. Мистецьку програму виповнили гарні співи Іванни Кононів і Валі Калин-Магмет, у супроводі на піяні д-ра Бориса Базалі; пластова оркестра під проводом Іринея Коваля та монолог Степана Магмета, який виступив у ролі Гриця Зозулі. Після цього вдалого ювілейного свята відбулася забава з танцями. З нагоди цього подвійного ювілею Відділ ч.234 видав чепурну ювілейну книжечку з інтересною історією Відділу на тлі своєї громади та влаштував виставку старих Союзових грамот і видань УНСоюзу.

МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ ЗУАДК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ших поселенців в тих країнах;

2) Використовувати зв'язки з Високим Комісаром для скитальців в Об'єднаних Націях і користати з прав постійного обсерватора в Комісії Оборони Прав Людини та в Міждержавнім Комітеті в Женеві;

3) Створити при ЗУАДК окрему фундацію домів для старших віком українських громадян із завданням використати американське законодавство, щоб дати нашим потребуючим людям належну суспільну опіку;

4) Створена при ЗУАДК Координаційна Рада Суспільної Служби повинна почати свою працю негайно, розподіливши проблеми Суспільної Служби в ЗСА поміж поодинокі організації і громади зацікавлені Суспільною Службою серед нашої спільноти;

5) Покликати до життя видавничу фундацію „Червоної Калини", що має інформувати про Суспільну Службу та видавати літературу, зв'язану з історією нашого народу та його суспільним життям;

6) Використати привілеї ЗУАДК, особливо звільнення від федерального податку, в несенні допомоги поза залізною заслоною — в такий спосіб, щоб усім, які висилають допомогу у формі пакунків, давати посвідку ЗУАДК, що їх кожний може долучити до свого податкового звіту, як форму на звільнення даної суми від оподаткування.

Для виконання цієї праці треба постійних фінансів, які повинні скласти: 1) члени ЗУАДКомітету — активні, добродії та спомагаючі; 2) наші Центральні Братські Союзи і Організації; 3) увесь український американський загал — так, як він це робив у 1944 році в день створення ЗУАДКомітету; 4) увесь український загал та Управу СКВУ до однозгідної, організованої праці для правної, моральної і матеріяльної допомоги українцям, де б вони не жили, — якщо тільки цієї допомоги потребують.

Вітаючи всіх делеґатів і гостей, я глибоко переконаний, що наша суспільність у ЗСА і в цілому світі зрозуміє вагу і завдання нашої єдиної урядово визнаної гуманітарної організації — і своїми пожертвами та працею поможе розв'язати наші головні питання, якими є: 1) переселення, правна і матеріяльна допомога українцям у вільному світі, 2) проблема молоді, 3) проблема старших віком, 4) українська Суспільна Служба.

НЕ МОЖНА БЕЗ „ОБЩЕПОНЯТНОГО"...

Київський стиричний журнал „Перець" у ч.15/1969 не обійшовся без вставки російською мовою навіть у вірші про Капелю бандуристів під диригуванням О. Минківського:

„І з берегів Дніпра-Славути
Довкола котиться луна —
Ото бандуру нашу, чути,
Дзвенить на всенький світ вона!

То грас-виграс капела —
Громада лепська й чимала,
Та ще й капела — в „курсі дела"!
За що і честь їй, і хвала!"

ТАРЗАН, Ч. 6259. Індіяни жаліють, що не вбили мото-мотів

Із похапцем зробленими ношами Тарзан і навахи поспішали як мога швидше з товстою, старою Країмою...

Чого я не розумію, Тарзане, це те, чому ми не повбивали мото-мотів за вбивство наших лікарів і медсестер... щоб дати їм добру лекцію!

Тому, що стара Краіма, ось тут, є причиною масакри, сотнику Дикий Коте! Мото-моти не були вбивниками, поки вона не стала їх божевільним знахуром!

Коли б тільки чужинці почали вбивати автохтонів, то чорний континент став би кривавим континентом!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 12-го ЖОТНЯ 1969 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання вкладок Т-ва Дністер — 430 Відд. як слідує: 12 жовтня в год. 1-3 по пол. в Тризубі; 18 жовтня в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул. в год. 7-9 веч., 19 жовтня в Укр. Клюбі на Франклін вулиці, в год. 11:30-1:30 по пол. Проситься вирівняти вкладки і відібрати дивідендові чеки. — І. Кніґніцький, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд., зараз по співаній Сл. Божій в церковній залі св. Иосафата, 5720 State Rd. о годині 11;30 ранку. — І. Попович, предс., І. Згуба, кас., М. Бобечко, секр.

СЕРЕДА, 15-го ЖОВТНЯ 1969 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Клюб Поступовий — 70 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі, 96 Fleet St. Місячні збори відбуваються кожного місяця, перша середа по 10-ім. Проситься чл. прибути. — І. Потуляк, пред., М. Жук, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ЖОВТНЯ 1969 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Иосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі, 292 Гудсон Аве. Проситься чл. прибути. — К. Шевчук, предс., Т. Кубарич, фін. секретар, С. Мартинюк, кас., В. Колданський, рек. секр.